

Els detinguts per l'atrancament de Terrassa són sotmesos a Consell de Guerra sumaríssim

El text oficial del decret contra el separatisme

Marxa al Marroc el general Aizpuru. - Suspensió del Jurat. - Es acceptada la dimissió del President del Consell d'Estat.

L'atrancament de Terrassa

La policia feu treballs encaminats a esbrinar l'amo de l'automobil que utilitzaren els lladres i el nom del xofer que conduia el vehicle.

Com ja hem dit, en l'automobil abandonat a la carretera de Terrassa a Sabadell es trobà un carnet de xofer estès a nom de Vicens Villanueva. Però aquest, que en efecte és xofer, no intervingué per a res en el complot, del qual és innocent. L'altra nit, en saber pels periòdics que s'havia trobat el seu carnet en l'asmentat automobil, es va presentar espontàniament a la policia, manifestant que havia passat tot el dia a Barcelona, com es pogué comprovar.

Respecte al carnet digué que li havia estat sotret i que el va perdre quan anava al seu cotxe al mateix garatge que actualment guardaven l'automobil que empraren els lladres. Se suposa que aquests aconseguirien apoderar-se de l'esmentat carnet en l'automobil, amb l'objecte de despistar la policia.

S'ha esbrinat també el nom de l'amo de l'automobil, el del xofer que el guiava i el garatge de Barcelona on el guardaven. L'amo de l'automobil, senyor I., es presentà també a la policia espontàniament. Segons sembla, manifestà que era estrany en absolut a l'esmentat fet, del qual s'havia assabentat pels periòdics i que suposa que el xofer, al qual havia dit que no utilitzaria el cotxe fins a la matinalada d'ahir, aprofità el diàleg que tenia lliure per a donar el cop.

De l'esmentat xofer, segons sembla, coneix la policia el nom i totes les seves, i es confia que aviat serà detingut.

Com sigui que després de l'atrancament es dèia que entre els atrancadors hi havia una dona, fou donada ordre tot seguit que es vigillessin les estacions del Nord i del tren elèctric, tant de Terrassa com de Barcelona. Cap al vespre, a l'arribada d'un dels trens de la plaça de Catalunya, els agents van veure una dona que mirava amb recel i sospitant que fos la reclamada, fou detinguda i tornada a Terrassa a disposició del jutjat.

Preguntat el governador si tenia noves notícies de l'atrancament de Terrassa ha dit que el delictes s'ha considerat comprès en l'article segon del llibre regulant l'estat de guerra, o sia, robatori en quadrilla i mort d'una autoritat.

Els detinguts seran sotmesos a judici sumaríssim. La causa ja és a plenari i el consell de guerra que ha de jutjar-los estava assenyalat per a després de l'enterrament del sometenista Castella. A l'efecte ahir al matí van marxar els capitans que formen el Consell de guerra, havent-lo de presidir el coronel de la zona de Terrassa. El jutge que ha instruit la causa és el comandant Francesc Pérez Garnier.

Afegí el general Llussà que era aquest d'hores saber la sentència del consell de guerra, la qual serà executada tot seguit.

MES DETALLS

El nostre corresponent a Terrassa ens comunica els detalls següents:

COM FOREN AGAFATS ELS DETINGUTS

El Josep Saleta Pla (a) «Nanó», fou descobert per alguns empleats de l'estació del Nord on estava refugi, sens dubte amb el propòsit d'agafar el primer tren que passés. En adonar-se que havia estat descobert, va fugir, perseguit per alguns empleats i veïns, dirigint-se cap al carrer de Sant Leopold, trencà pel carrer de Montserrat, entrant a l'agència de la vidua Jufresa. Una filla d'aquesta, que se n'adonà, li preguntà on anava i el Saleta li contestà que perseguia a un home que s'havia ficat en aquell local, replicant-li la noia: «Deuen ésser vos el perseguit».

En sentir això, el Saleta s'interna pel barri, perseguit per dos carreters que foren requerits per l'esmentada noia. El perseguit, al veure's perdut saltà la muralla, que dona al carrer de Sant Valentí, essent vist pel fabricant de gèneres de punt, senyor Subirats, instal·lat en aquell carrer. El Saleta, fugi corrents, altra vegada cap el carrer de Sant Leopold, on, finalment, va detenir-lo una parella de la guàrdia civil.

El Dacquir de Marco Martínez, anava acompanyat d'una dona, anomenada Teresa Martínez.

Fou detingut a l'estació del tramvia, on s'estava tranquil·lament.

El Jesús Pascual Aguirre, fou detingut al carrer de Torrelles, tocant a la plaça del Progrés, per on s'estava passejant, sens dubte esperant ocasió per agafar el tramvia.

Els tres foren reconeguts com autors de l'atrancament. El tercer, o sia el Jesús Pascual es creu que fou el que matà al sometenista En Joan Castella.

ELS TREBALLS DE LA POLICIA

La policia segueix treballant activament per tal de descobrir els altres atrancadors i posar en clar com es preparà i es realitzà l'atrancament i la fugida.

Ha practicat registres a Barcelona en els domicilis dels detinguts, trobant, segons sembla uns carnets del Sindicat Unió, uns retrats, documents i una làmpara elèctrica, essent posat tot això a disposició del jutjat militar.

JUTGE MILITAR ESPECIAL

Fou nomenat jutge especial per a entendre en aquest atrancament el comandant d'infanteria En Francesc Pérez García, un dels jutges permanents de la Capitania, el qual, a les set d'ahir a la tarda, sortí de Barcelona, arribant a les vuit a Terrassa amb l'objecte de fer-se càrrec de totes les diligències celebrades i instruir el sumari corresponent, atenent-se a les instruccions contingudes en el llibre publicat pel que es suposa que la sentència que recaurà damunt els autors de l'atrancament a la Caixa d'Estalvis i de la mort del sometenista Castella, serà rigorosíssima.

Els detinguts, segons, sembla, no seran trets de Terrassa.

L'ENTERRAMENT D'EN JOAN CASTELLA

Ahí a la tarda tindrà lloc l'enter-

rament del malaguanyat sometenista En Joan Castella, mort d'una manera tràgica, en compliment del seu deure, en l'atrancament a la Caixa d'Estalvis.

Com era d'esperar, l'acte constituí una grandiosa manifestació de dol.

En el cotxe fúnebre foren col·locades tres magnífiques coronas de flors naturals: una de la Caixa d'Estalvis, una altra del Someten i la tercera del Gremi de basters.

La clerecia entonà un respons.

Obria la marxa de la comitiva fúnebre, una parella de la guàrdia civil de a peu, clerecia de la parroquia, precedida de la Creu, assilats de la Casa de Caritat, el cotxe fúnebre escoltat per individus de la ronda, amb arma, presidits pel banderí, dot d'autoritats format per l'Alcalde, senyor Samaranich, que presidia; general Pereira, comandant general del Someten; comandant Joan Ricard, en representació del comandant militar de la plaça; tinent coronel de la guàrdia civil, García Hernández; jutge de primera instancia, senyor Burgés; senyor Prior; capità auxiliar del Someten, senyor Antolin; capità de la guàrdia civil, senyor Gaparri i caps i oficials de la Caixa de Reclutament.

Presidència de la família formada pel que havia estat econom d'aquesta parroquia, reverend Tomás Pursals, regidors de l'Ajuntament, Junta de la Caixa d'Estalvis, en pie, juntes de l'Institut Industrial, Cambra de Comerç, Múnia Fabril i altres institucions econòmiques.

El reverend doctor Guardiet, econom que fou de Terrassa i rector de diverses poblacions del districte.

Representacions del Someten de Sabadell, Manresa, Rubí i dels altres pobles del districte de Terrassa.

Individus del Someten de Terrassa, amb els caporals i sub-caporals.

Nombrosíssima concurrència, formada per alguns milers de ciutadans.

En ésser al Cementiri, el senyor Prior, acomiadà el dol, pronunciant uns paraules de condolència per la mort tràgica d'En Joan Castella i de remeriment a les autoritats i a la ciutat de Terrassa, per haver-se associat al dol de la família, a la qual ha donat el pesam en nom de tots els assistents, acabant resant un Pare nostre en sufragi de l'ànima del difunt.

MES DETENCIONS

Foren detinguts ahir tarda, Tomás Saladrías i Romani, de 24 anys, casat, fill de Barcelona, habitant ja Terrassa Fontvella 50, quan venia de Barcelona a peu perquè no tenia diners i anava indocumentat. Sembla que el deixaran anar.

Ferni Ubeda i Vidal, de 29 anys, natural de Ollirs (València) sense domicili.

TELEGRAMA D'EN PRIMO DE RIVERA

«Rebut telegrama sento moltíssim mort sometenista Castella, tingui seguretat es farà justícia. Primo de Rivera».

LA CAIXA D'ESTALVIS

A la sessió celebrada per la junta de la Caixa d'Estalvis per a donar compte dels successos i després del fet arqueig de caixa i Cartera, resulta que els assaltants s'emportaren 3.217,82 pessetes, en bitllets i metàl-

lic; restant intacte la cartera de Valors i pagares.

En atenció a la mort d'En Joan Castella víctima dels successos, es va acordar associar-se al dolor de la seva família; assistir en corporació a l'enterrament; i comunicar a la família el profund sentiment de la junta.

Al mateix temps, fer constar la pena per l'accident sofert pel veí En Joan Villarrubí, ferit amb motiu dels mateixos successos.

També es molt d'agrair la conducta de l'imponent Jeroni Prat que fou el qui s'ha adonat de l'atrancament i s'afanya a denunciar-lo.

EL CONSELL DE GUERRA

Anit passada, a les onze, es va reunir el Consell de guerra. L'assistència a aquest acte era pública, podent-se entrar mitjançant l'exhibició de la cédula personal.

Aquest Consell es celebra a l'Escola Industrial. Abans de començar ja hi havia una gentada molt grossa, més de dues mil persones.

Corria el rumor que havia sortit de Barcelona, en direcció a Terrassa, un piquet de cavalleria de Numància.

El decret contra el separatisme

La «Gaceta de Madrid» del dia 19, arribada ahir a Barcelona, conté el text oficial del Real Decret dictant disposicions i sancions contra el separatisme.

Encara que els nostres lectors ja coneixen aquestes disposicions, per les nostres conferències telefòniques i les referències dels nostres corresponents, reproduïm a continuació el text oficial d'aquell decret, que té un interès excepcional per a Catalunya. Diu així:

«Senyor: De los males patrios que más demandan urgente y severo remedio, es el sentimiento propagandista y actuación separatista que viene haciéndose por audaces minorías, que no por serlo quitan gravedad al daño, y que, precisamente por serlo ofenden el sentimiento de la mayoría de los españoles, especialmente de los que viven en las regiones donde tan grave mal se ha manifestado.

El presidente del Directorio militar, que se honra dirigiéndose a Vuestra Majestad, y de acuerdo con él, somete a la resolución de Su Majestad medidas y sanciones que tienen a evitar el daño apuntado, con tanta más autoridad y convicción, cuanto que, resuelto a proponer a Vuestra Majestad en breve plazo disposiciones que definan y robustezcan las regiones y su desenvolvimiento administrativo, y aun su fisonomía espiritual ha de purgarlas antes del virus que representan la menor confusión, el más pequeño equivoco, en sentimientos en que no cabe permitirlos, y que ningún pueblo ni Estado conscientes de su seguridad y dignidad admiten ni toleran. — Madrid, 17 de septiembre de 1923.»

A propuesta del jefe del Gobierno, presidente del Directorio militar, y de acuerdo con él, vengo en decretar lo siguiente:

Artículo 1.º Serán juzgados por los Tribunales militares, a partir de

la fecha de este decreto, los delitos contra la seguridad y unidad de la patria y cuanto tienda a disgregarla, restarle fortaleza i rebajar su concepto, ya sea por la palabra, por escrito, por la imprenta u otro medio mecánico y gráfico de publicidad y difusión, o por cualquier clase de actos o manifestaciones. No se podrá izar ni ostentar otra bandera que la nacional en buques, edificios, sean del Estado, de la Provincia o del Municipio, ni en lugar alguno, sin más excepción que las Embajadas, Consulados o escuelas u otros centros pertenecientes a naciones extranjeras.

Art. 2.º Las infracciones que contra lo dispuesto en este decreto-ley se cometan, se castigarán del modo siguiente: Ostentación de bandera que no sea la nacional, seis meses de arresto y multa de 500 a 6.000 pesetas para el portador de ella, o para el dueño de la finca, barco, etc.

Delitos por la palabra oral o escrita, prisión correccional de seis meses y un día a un año, y multa de 500 a 5.000 pesetas.

La difusión de ideas separatistas por medio de la enseñanza o predicción de doctrinas de las expresadas en el art. 1.º, prisión correccional de uno a dos años. Pandillaje, manifestaciones públicas o privadas, referentes a estos delitos, tres años de prisión correccional y multa de 1.000 a 10.000 pesetas. Alzamiento de partidas armadas, prisión mayor de seis años y un día a doce años al jefe, y de tres a seis de prisión correccional a los que le sigan formando partida o partidas, si el hecho no constituyera otro delito más grave.

Resistencia a la fuerza pública en concepto de partida: Pena de muerte al jefe i de seis años i un día a doce años de prisión mayor para todos los que formen la partida o partidas.

Con las mismas penas señaladas anteriormente se castigarán los delitos frustrados, la tentativa y las conspiraciones para cometerlos.

Las señeras, pendones, o banderas tradicionales e históricas de abolengo patriótico en cualquiera de sus períodos que son guardados con amoroso orgullo por Ayuntamientos u otras Corporaciones, las del Instituto de Somatenes, gremios, asociaciones, y otras que no tengan ni se les dé significación antipatriótica, podrán ser ostentadas en ocasiones y lugares adecuados sin incurrir en penalidad alguna.

El expresarse o escribir en idiomas o dialectos, las canciones, bailes, costumbres y trajes regionales no son objeto de prohibición alguna; pero en los actos oficiales de carácter nacional o internacional no podrá usarse por las personas investidas de autoridad otro idioma que el castellano, que es el oficial del Estado español, sin que esta prohibición alcance a la vida interna de las Corporaciones de carácter local o regional, obligadas, no obstante, a llevar en castellano los libros oficiales de registros y actas, aun en los casos que los avisos y comunicaciones no dirigidas a autoridades se hayan redactado en lengua regional.

Dado en Palacio, a 18 de septiembre de 1923.—Alfonso.—El presidente

NOTICIES DE L'ESTRANGER

Stanley Baldwin a París

París, 21.—El senyor Stanley Baldwin ha fet una visita d'acomodament al senyor Poincaré. El cap del govern anglès es mostra molt satisfet de les seves converses amb aquest senyor.—Havas.

París, 21.—Ha retornat el senyor Baldwin a Londres, essent acomiadat a l'estació pel cap del Govern francès senyor Poincaré.—Havas.

Alemanya i el desarmament

Ginebra, 21.—La Comissió del desarmament de la Societat de Nacions ha acordat proposar que sigui admesa Alemanya entre els signants del futur tractat d'assistència mútua, malgrat el fet que no pertanyi encara a la Societat de Nacions.—Havas.

L'afar de Javorina

Ginebra, 21.—El consell de la Societat de Nacions ha examinat les diferències sorgides entre Polònia i Txecoslovàquia sobre la qüestió de Javorina.

Acordaren sol·licitar al senyor Quinone de León perquè es conservin en llurs llocs els representants dels governs interessats i redacti una informació per a la solució del citat assumpte.—Havas.

La revolta dels pagesos i comunistes búlgars

Londres, 21.—Comuniquen de Sofia que els comunistes han proclamat el govern dels soviets a Novazagora.—Havas.

El Japó i el Tractat de Washington

Tòquio, 21.—D'acord amb l'estipulat en el tractat de Washington, el Japó ha eliminat de la seva flota els cuirassats.—Havas.

Els turcs ocupen territoris perses

París, 21.—Telegrafia de Constantinoble als periòdics d'aquesta capital que les tropes turques, segons rumors, han ocupat el territori de Bagdadachi, enclavat a la frontera persa.—Havas.

Jacowlew a Alemanya?

Berlin, 21.—El «Lokal Anzeiger» diu que segons rumors el subdret rus anomenat Jacowlew, assassí de la família imperial russa, es troba actualment a Alemanya amb autorització del Govern del Reich, i està rebent nombroses subvencions de Moscou.—Havas.

L'atemptat de Janina

Roma, 21.—El Govern italià ha enviat un torpediner a Prevesa perquè s'hi embarqui el cadàver de l'interpret albanès senyor Craveri, el qual fou assassinat a Janina juntament amb la missió italiana encarregada de la delimitació de la frontera greco-albanesa.

El cadàver ha estat reclamat per la família del difunt i serà traslladat a Santi-Quaranta, on se li rendiran honors militars.—Havas.

Roma, 21.—Comuniquen de Tirana a «Il Mondo» que uns guàrdies rurals han capturat prop d'Angitrocastro un individu que vestia uniforme grec.

Sembla que el detingut ha revelat a les autoritats els noms dels assassins de la missió italiana i els de les persones complicades en el dit crim.—Havas.

L'ocupació del Ruhr

París, 21.—En la conferència celebrada en el Quai d'Orsay el ministre d'Obres Públiques senyor Le Trocquer ha exposat als senyors Poincaré, Foch, De Lasteyrie i Tirard la seva gestió a la conca del Ruhr.

També s'han examinat algunes qüestions relacionades amb els territoris ocupats.—Havas.

Coblença, 21.—Les autoritats d'ocupació s'han incautat de 2 bilions 333 mil milions de marcs destinats al pagament dels jornals als obrers en vaga.—Havas.

Düsseldorf, 21.—La comissió de revisió ha decidit mantenir la sentència de mort dictada contra l'estudiant Raabe.—Havas.

Nova York, 21.—L'ambaixador d'Alemanya a Washington ha rebut una ordre del seu Govern reclamant la seva presència a Berlín, i ha declarat que regna la impressió que Alemanya, una vegada acabada la resistència passiva, recorrerà a un important emprèstit per a deconstrucció de la riquesa de l'imperi.—Havas.

Berlin, 21.—Les fraccions nacionalistes del Reichstag i de la Dieta Prussiana han publicat una declaració en la qual protesten de la política del canceller Stresemann, per considerar-se que aquesta tendeix a establir una intel·ligència amb França.—Havas.

Brussel·les, 21.—«Le Soir» declara que és exacta la notícia segons la qual el canceller alemany senyor Stresemann hauria presentat determinades suggerències als ambaixadors francès i belga a Berlín, suggerències que aquests diplomàtics han traslladat immediatament als seus respectius Governos.

El citat periòdic acaba afirmant que tant Bèlgica com França estan fermament resoltes a mantenir la política actual i a no entrar en negociacions amb el Govern del Reich en tant que aquest no hagi donat les oportunes ordres per a la terminació de la resistència passiva.—Havas.

Berlin, 21.—Una nota oficial del Reich anuncia que Alemanya està disposada a fer quant d'ella depengui per a reanimar l'actual economia al Ruhr, però solament en el cas que es concedís previament una amnistia a tots els alemanys condemnats, i que poguessin els expulsats reintegrar-se lliurement a llurs cases. Així mateix hauria de restablir-se l'administració alemanya, ço que permetria efectuar pagaments en efectiu, susceptibles de solucionar el

problema de les reparacions.—Havas.

París, 21.—Comuniquen de Brussel·les al «Petit Parisien» que es desment formalment la notícia que el Govern del Reich hagi donat cap memorandum al Govern belga.—Havas.

Berlin, 21.—El Consell de l'Imperi ha aprovat el quart pressupost suplementari per a l'exercici de 1923, que compren principalment un crèdit de 1.931 trillions de marcs destinats a sostenir la resistència passiva al Ruhr.—Havas.

Düsseldorf, 21.—A les mines de Diegard i a les fàbriques Phenix la vaga continua.

En canvi els obrers del port de Ruhrort han reprès el treball. Alguns funcionaris del Govern provincial en representació de diversos partits han tornat de Berlín, on conferenciaren amb el Govern, rebent ordres de preparar a les poblacions per a l'abandó de la resistència al Ruhr.—Havas.

París, 21.—Certs periòdics alemanys havien assegurat que Bèlgica feu una gestió prop del senyor Poincaré, amb el fi que s'arribés a un acord que permetés l'evacuació del Ruhr.

Afegeixen aqueixos periòdics que Berlín ha donat autenticitat a aqueixa gestió en assegurar que el Reich no la conegué sinó posteriorment.

Doncs bé, pesi a les asseveracions dels dits periòdics alemanys sobre la pretinguda autenticitat de la gestió suposada, el ministeri de Negocis estrangers declara que totes les informacions que està publicant respecte a aquest assumpte la premsa alemanya, són absolutament falses: Bèlgica no ha fet cap gestió prop del Govern francès, relacionada amb aquest assumpte, ni sola ni d'acord amb la Gran Bretanya.—Havas.

Berlin, 21.—S'ha publicat una informació oficial, qualificant de criminals i infundats tots els rumors que vénen circulant respecte de la suposada ordre del Govern de cessar en la resistència passiva al Ruhr, per manca de mitjans financers per a continuar-la.

Berlin, 21.—Des de Dortmund comuniquen que el municipi segueix abonant voluntàriament totes les sumes que se li demanen, per a les tropes d'ocupació.—Havas.

Els Estats Units i la qüestió de Tànger

Washington, 21.—El Departament d'Estat ha publicat un comunicat exposant les gestions que el Govern dels Estats Units ha realitzat sobre la política de porta oberta a Tànger.

Manifesta la nota del Departament d'Estat que el Govern porta a cap fa alguns mesos una gestió prop dels governs interessats al qual dirigeix una nota definint l'actitud dels Estats Units en la qüestió de Tànger i demanant que es concertés una reunió en la qual es determinessin els drets nordamericans en aquest assumpte i el règim que haurà d'establir-se. No s'ha celebrat cap canvi d'impressions ni cap govern interessat ha contestat a les indicacions del gabinet de Washington.

Els periòdics estimen que els Estats Units han reclamat dels governs interessats un reglament d'igualtat absoluta per als seus súbdits amb els dels altres Estats. Afegeixen que aquesta política pot, per part d'Espanya, ésser base per a un tractat hispano-americà, base que es considera als Estats Units com el principi d'acords similars que beneficiaran per un igual als dos països.—Havas.

Vaga als teatres de Viena

París 21.—Comuniquen de Viena als periòdics d'aquesta capital que tots els actors teatrals i cinematogràfics de la dita capital s'han declarat en vaga per qüestió de salaris.—Havas.

El Japó rebutja els vaixells russos

Londres, 21.—«The Times» publica notícies de Riga, a jutjar per les quals dos vapors del Govern dels soviets que havien sortit cap al Japó amb objecte d'auxiliar a les víctimes de la recent catàstrofe, han rebut ordres de les autoritats japoneses, cominants-los a que surtin del port de Kobe.

Aquesta determinació obeeix a la sospita que es té que els ocupants de dits vaixells es dedicaven a fer propaganda comunista.—Havas.

La Conferència de les classes mitges

Berna, 21.—A la sessió inaugural de la conferència preparatòria del Congrés internacional de classes mitges, que se celebra actualment en aquesta capital, el doctor Tschumi, Conseller nacional ha pronunciat un discurs en el qual, després de dirigir un salut cordialíssim en nom del poble suís a tots els reunits, féu ressaltar la importància de la labor que en aquesta Conferència s'envestia.

L'orador insistí en que els anys de la Història demostren que els pobles no han estat veritablement forts mentre no han comptat amb una classe mitja conscient i capassa, i que han caigut en la decadència quan la perdren.

Una classe superior, afegí el doctor Tschumi, àmpliament proveïda de quant pot oferir la vida, al costat d'una massa anèmica, és una garantia insuficient per a l'esdevenidor d'un Estat. Aquesta garantia ha d'ésser cercada en una classe mitja forta i viable, considerada des de tots els punts de vista.

Les condicions vitals, propícies per al manteniment d'aquesta classe, indispensable a l'Estat, no s'han fet més favorables en el transcurs d'aquests últims anys i és pel que tant comprensible que s'hagi pensat en donar a la classe mitja una nova força mitjançant l'organització internacional. Això és el que per la seva part, i en diferents ordres, portaren a la pràctica les associacions socialistes i de camperols, atenten llurs particulars interessos. Es tracta avui de crear la Federació internacional de classes mitges que doni ocs a aquest moviment. La idea d'una unió de les classes mitges intel·lectuals, artesanes i comercials de tots els països ens sembla particularment indicada a l'hora actual. Les idees, afegí l'orador, no coneixen fronteres i totes les investigacions i assaigs pràctics fins ara a tots els països, han d'ésser utilitzats per a l'interès general, contribuint a millorar la situació de la classe mitja, apart de la gran influència que aquest organisme està cridat a exercir quant al canvi internacional de mercaderies. La Federació ha d'ésser absolutament neutral en política i abstenir-se de tot intent d'immiscuir-se com a tal en la gran política dels diversos Estats.—Havas.

Avís:

A tots els nostres subscriptors i amics advertim que LA VEU DE CATALUNYA agraïx cordialment les indicacions que li puguin ésser fetes i les col·laboracions espontànies. No podem, però, ni retornar els originals ni mantenir correspondència sobre les suggeriments dels nostres amics i lectors, encara que vinguin inclosos a les cartes els segells per a les respostes.

Tots els que comprendran que llur propi interès ens obliga a no esmerçar el temps sinó en el servei del públic i que ens fóra materialment impossible sostenir correspondència amb cada subscriptor sobre apreciacions circumstancials de política o de conducta.

Això no vol dir, però, que no agraïm totes les indicacions que ens puguin ésser fetes amb esperit patriòtic i que no aprofitem, reconeguts, les suggeriments que siguin útils.

De Roma estant

L'enyorança del Piedigrotta.—Villa Ada.—La visió del rei d'Itàlia

El meu amic Puliserpi és napolità. Anar de Milà a Nàpols és pitjor que un viatge de Barcelona a Sevilla. Però em convé veure'l: no hi ha més. Aquesta tarda li demano per telèfon si pot arribar-se. Es tan trempant....

La conferència telefònica ha donat el seu fruit, relativament què diria En Fargas. L'amic Puliserpi no ve a Milà ni jo vaig a Nàpols: ens trobarem a Roma: mig camí de les dues ciutats.

Roma, ciutat eterna, ciutat aristocràtica, que no diu res al foraster, el qual sent aquella tristesa que dona la impressió de quietud que hi observa. La segona volta ja s'hi sent millor; la tercera, s'hi troba com «a casa seva»; i després, quan se'n va, sembla sempre que es desculda alguna cosa; el seu cos se'n va, però, en part, l'esperit sempre hi resta....

Tenia raó En Puliserpi: tanmateix aquest cop em semblava més bonica la ciutat eterna. No tenia punt de comparació amb Milà, la ciutat del bullit, la moderna, la dels afaristes, «pescicani» i rics de guerra, on es diverteix la gent a la moderna, a preu fet, per exemple.

«Dunque», jo sento la nostàlgia de la meua terra.... — em deia el napolità amb tristesa.

Quina diferència de vida féu? No esteu bé aquí? tal vegada enyorança d'alguna «ragazza»....

«Tut altro».... És l'ambient. Aquesta setmana a Nàpols celebrem la festa del nostre «Piedigrotta», única en el món.

Piedigrotta és el peu de la gruta, la gruta de la música on s'encaminen vestits segons llur respectiva època. Els trobadors de les cançonetes inventades durant tot l'any, passen cantant al llarg de Via Toledo en la qual els Borbons instituíren aquesta festa. Antigament, en temps de la dominació espanyola, els reis estaven al balcó escoltant aquestes caramelles, premiant esplèndidament els millors cantaires. Avui, el jurat qualificador se situa als afores, al peu de la gruta de la música. Els millors

cançonetistes són premiats com abans i llur tonada és cantada per tot el poble italià, i mils d'acordeons li rendeixen vassallatge universal... fins l'any que ve.

Per tu, per tu, per tu xamosa nina... D'amor ardent, el meu cor sent un [goig Divi....]

Aquesta hauria estat la cançó premiada del Piedigrotta. La Pilar Alonso, la simpàtica mahonesa que fa deu anys debutava a l'Euterpe de Mataró per vint-i-cinc pessetes.... i una «ida y vuelta» de tercera, per cantar «La Esclava Mora», es mereixia per unanimitat el premi, però la Pilar Alonso.... no era a Nàpols.

«Andiamo, andiamo» — em deia el napolità, tot estirant-me el braç, creient-se que jo estava preocupat, mentre el meu cap estava en les «caramelles».

Prenem un taxi, però Roma deu ésser visitada amb cotxe de cavall. Amb taxi no es pot un deturar per assaborir la dolçor de Plaça d'Espanya, o Villa Borgese, ni aquelles fonts tan ben posades en places i placetes, que donen la sensació d'un acabat perfecte.

Aquelles pedres milenàries, que presencien en el Coliseu les horribles lluites de feres, gladiadors i assaïtants que abans de començar la lluita pronunciaven «Ave-Caesar», aquest estiu s'accontentaven de la «corrida de toros» autèntica, amb els «pases» de Parejito i la faixa de don Tancredo.

«Per Baccol» — deia el napolità. Un espanyol que no va als toros. No ho comprenc. Almenys arribem-nos als afores.... Villa Ada, pe exemple.

Villa Ada — dic al xofer, com qui demana: Bonanova!

Mitja hora de camí, apacible, deliciós, tot calmat. És diumenge. En arriar a Villa Ada, el xofer s'atura un xic distanciat de la «Torre» aquella. Es per l'estil de les que es veuen a Sarrià. Al passeig central, edificació sòbria i correcta, el xofer saluda una xicoteta que baixa d'un altre auto-

mòbil que s'atura allí mateix. Es alta, moreneta, porta un senzill vestit «tailleur», gris fosc. Simpatiquíssima, contesta al salut amb una rialleta que descobreix un rengle de dents blanques com perles.

—Qui és? li pregunto jo.

—La Princesa Yolanda — contesta el xofer, tot tivat.

—I aquell senyor de la gorra, que porta el diari als dits i surt a rebre-la, que ni es descobreix davant de la princesa, qui deu ésser?

—El Rei d'Itàlia — ens contesta, més estofat que la primera vegada. El rei d'Itàlia viu aquí? en aquesta vileta? que en fa dels vint-i-cinc palaus, dels trenta castells i quinze parcs, com el de Monza, reials a tot ser-ho.

I ens sembla veure'l, cada matí, després del cafè amb llet, anar al Quirinal, despatxar als diplomàtics i tots els assumptes delicats annexos a tan enlairada alcúria, amb el rellotge als dits, esperant la una; perquè no se li refreda la «pasta eixuta» o la minestra!

Mentre fa això el Monarca més poderós del continent, recordo un senyor «fabricant», que es va fer construir una altra «torre», prop de la Bonanova, comprant mobles nous, d'aquells que semblen vells, posant un escut d'armes en les cadires i adquirint un legítim tapís de Pèrsia, que sabien que era de Pèrsia «no més els que hi entenen», però el seu sogre un dia, en veure aquell drap de color indefinit, s'hi eixugava les sabates....

«Papà» val set mil francs!

—No!, em sembla que t'han «enredat» — deia el vell — o jo no sé el que em pesco, o això serveix per eixugar-se les sabates.... «suposta».

El gendre de Víctor Manuel, segurament, que s'estalvia aquestes discussions amb el seu sogre, però el gendre de Víctor Manuel no compra cap tapís a Pèrsia.

J. A. d'I.

Roma, 16 setembre de 1923.

La Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Dissabte, 22 de setembre de 1923

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

La conducta dels nostres adversaris

APROFITANT l'anormalitat de les circumstàncies presents i el règim d'excepció al qual vivim sotmesos, alguns diaris de Madrid i Barcelona ataquen la Lliga Regionalista i els seus homes, atribuint-los actituds i propòsits absolutament fantàstics, sense tenir ni el pudor d'abstenir-se d'hostilitzar uns adversaris polítics, el dret de defensa dels quals limita notòriament la situació actual.

No cal pas judicar aquesta conducta. N'hi ha prou amb exposar-la a la consideració de totes les persones honestes.

En aquesta campanya contra la Lliga coincideixen, amb coincidència sospitosa, diaris comunistes com *Solidaridad Obrera* i diaris burgesos com *El Imparcial*, representant autèntic de la vella política madrilenya que el cop d'Estat enderroca, *La Libertad*, òrgan del senyor Alba, i l'*A B C*, les campanyes memorables del qual contra els sentiments i els interessos de Catalunya han contribuït tant a la propaganda del separatisme.

Es evident que les circumstàncies actuals ens impedeixen de recollir i contestar com caldria aquests atacs dels nostres adversaris, als quals sembla que aquesta sola consideració hauria de dictar una altra conducta. Llur odi, però, a la Lliga i a ço que la Lliga representa a Catalunya, els porta a suscitar ara qüestions inoportunes, en perjudici de la mateixa causa que diuen defensar.

Sense entrar, doncs, en polèmiques de cap mena, per a sostenir les quals no és el més adequat un règim de censura prèvia, cal que recordem a tothom, una vegada més, quines han estat sempre les característiques de la Lliga, el programa de la qual, segons els seus Estatuts, és prou clar i prou concret.

Nosaltres hem representat sempre en la política catalana, una afirmació, no una negació; una amor, no un odi; un procediment evolutiu i una solució de concòrdia.

No és culpa nostra, ni en tenim cap responsabilitat, si, malgrat els nostres generosos esforços, aquesta solució de concòrdia no ha arribat encara. La culpa i la responsabilitat pertany tota sencera a les oligarquies caciquistes de la política centralista, contra les quals ha calgut la revolució present, i la mentalitat de les quals representen precisament aquests diaris de Madrid (*El Imparcial*, l'*A B C* o *La Libertad*) que ara ens ataquen.

Si el problema català ha de trobar una solució harmònica, cal, no reincidir en la política funesta dels partits foragitats suara del poder, ni accentuar-la, sinó rectificar-la en absolut, en forma cordial i intel·ligent.

Generalitat

Alguns diaris diuen que els funcionaris de la Diputació senyors Collado i Vega han sortit cridats pel cap del Govern, a fi de col·laborar en la projectada llei de Regions.

Aquest encàrrec seria molt honorós, però no és cert que el viatge dels dignes caps de l'Administració tingui cap relació política.

Els senyors Collado i Vega han sortit per a gestionar la tramitació final dels ferrocarrils de Reus a Mont-roig i del de Tàrraga a Balaguer.

En virtut del que ha disposat el President, els posseïdors de les obligacions dels Emprèstits de la Mancomunitat de Catalunya i de la Diputació de Barcelona podran presentar els cupons de les lletres de llur propietat per a cobrar els interessos del trimestre que vencrà el 30 del corrent, a les Oficines d'Intervenció de la Mancomunitat (Negociat del Deute) tots els dies feiners a partir del dia primer del pròxim octubre, de les deu a les dotze del matí.

Els pertanyents a les obligacions de l'Emprèstid de la Caixa de Crèdit Comunal del mateix venciment, seran satisfets a partir del dit dia, a les oficines de la Banca Arnús, plaça de Catalunya, 22.

Essent molts els que s'interessen per l'Exposició Escolar de la Secció Preparatòria de la Universitat Industrial, s'ha acordat ajornar la seva clausura. Per aquesta raó la matrícula a l'esmentada secció restarà oberta fins al dia 27 del present mes.

Cultura

El dia primer del vinent mes d'octubre, l'Ateneu Obrer del districte IV (edifici II), Mercaders, 38 i 40, obrirà el curs de les classes de nit que s'osé d'Ampliació de primera ensenyança, Comptabilitat, Francès, Anglès i Alemany, Dibuix i Pintura, per a alumnes d'ambdós sexes.

Per a la matrícula a les esmentades assignatures, adreçar-se, des del dia esmentat, els dies de classe, de dos quarts de vuit a les nou del vespre, a la Secretaria de la Secció d'Instrucció.

El pla pel qual es regeixen els estudis que donen dret al títol d'infermera-auxiliar de Medicina de la Mancomunitat de Catalunya, és el següent:

Primer curs. — Nocions d'Anatomia, Fisiologia i Patologia general humana. Cura de malalties i nocions d'administració hospitalària. Nocions de Física i Química. Ètica professional. Recapitulació i ampliació de coneixements d'Escola primària. Pràctiques de Fisioteràpia i cirurgia menor.

Segon curs. — Higiene i Bacteriologia. Ètica professional. Ampliació de coneixements de cultura general. Pràctiques de Medicina i Cirurgia.

La matrícula per als dits ensenyaments continua oberta a la Secretaria de l'Escola, Urgell, 187, tercer (Universitat Industrial), de deu a dotze. Es faciliten programes i informacions als qui ho sol·licitin (Tel. 87, H.)

AL DIA

Cantars

D'un llibre inèdit

A la vorera del riu
que ve ple de tanta pluja
un vellet m'ha preguntat:
—Qui l'aigua del riu atura?

Que en treus d'escriure en la sorra
—o donzella enamorada!—
si el mar amb un cop d'onada
tot el que has escrit esborra?

La floneta que estimaves
no la deus estimar més:
s'és tornat flor verinosa
—mal llamp del cel la matés!

Beneïda nuvolada,
esperança de regor,
com vas fent-te pedregada
per la vinya del Senyor!
Mes si és perd aquesta anyada,
l'any que ve, quina abundor!

No t'envanexis si et diuen
que ets bella i ets poderosa;
que els arbres més alts s'atterren
i els forts reialmes s'enfonsen

El setembre és un mal mes
com el mes de març marçot;
però un més són trenta dies:
el mal temps sol durar poc.

Pagès que sembla a la sorra
i gos que lladra a la llum,
malaguanyada la tasca
i el temps que la tasca dura.

Aigua de rosellona,
força del moli,
com més se l'engolia
més força a l'eixi.

POL

Les Idees i les Imatges

EL FALS AMIC PER EXCEL·LENCIA

Deiem en el nostre text anterior: (1)

Un primer llibre, un primer quadre, una primera escultura de gran èxit: «valla l'enemist».

L'enemic, certament, més arterós, més subtil, més corruptor que hom pugui imaginar-se; l'enemic que més costarà al jove poeta, al jove pintor, al jove escultor de vencer en el successu; l'enemic que ens apar —oh, tendral orbesa!— el més suggestiu, el més amorosívol, el més abellidor dels amics.

El fals amic per excel·lència!

Els desenganys primers, les preliminaris desil·lusions, adiuu els sarcasmes inicials, poden oferir, en canvi, sòlides i positives garanties d'èxit per a l'esdevenidor.

L'esperit, inexperimentat, ens diu, el cor, ingenu, risquen de rompre's i d'esberlar-se en el decurs d'aquesta dura prova primera.

Repetim, una volta encara, que, sense aquest risc suprem no hi ha, per regla general, cap glòria definitiva possible.

Un primer llibre, un primer quadre, una primera escultura de gran èxit: heu's act l'enemic o, millor, el fals amic per excel·lència.

JOSEP MARIA JUNOY

(1) Vegeu LA VEU DE CATALUNYA, de 14 d'abril.

Es requereix indispensable que les notes que ens siguin tramessos per a la publicació vinguin, adaptades en català i amb concisió periodística.

El Rei Pere IV i les monges de Pollensa

EL Puig de Santa Maria de Pollensa és un dels bel·lesguards de la terra. És una petrea muntanyola blava coronada per un casal, meitat castell i meitat temple, color de pa torrat. La capella és anciana, com en l'ermitatge de Blanquerna; mes no hi raja cap font; car allà dalt, un hom hi té de beure l'aigua del cel; la pluja oportuna i voluntària amb què Déu rega i aconsola la set de la terra. El Puig de Pollensa, amb la seva boca alta, com la d'un vedell, mama dels núvols. La torre emmarletada comunica al puig de Santa Maria una certa apariència bèl·lica. Així devia ésser la Torre de David, així devia ésser la Torre de Vori, de la lletania. I com la muntanya de l'ascètic Carmel, niu de profetes, domina una vasta extensió de mar cap a la banda de llevant, d'on neixen els dies.

Vist, del mar estant, el místic puig pollensí, gairebé desapareix engrunat per la grandària còsmica de la serralada. Per allà treuen el cap els cimals més esquerps de l'Illa. I és per aquest freu de muntanyes braves que el sol se'n va a colgar, amb una pompa rossegadissa. Enflamats per la gloriosa conflagració del ponent, els cims més alts, cremen com a pires. I si un hom mai sentí arborada la imaginació del recit de les velles cosmogonies i de les fabuloses titanomàquies, creu veure l'acaramullament de l'Ossa i del Pelió sobre l'Olimp, amb què els Gegants volien abastar el cel, en aquell monstruós acostament del Puig Tomich i del de Massanella, sobre els quals el Puig de Torrella culmina i banyeya, amenaçant el cel, tot en sang i en flama, dins una calitja vermellosa, com una pols sanguinolenta de combat.

Però, tornem al místic puig de Maria, que té la doble unció de la fe i de la història. Al seu damunt la llegenda obri ses dues ales en flor. Temps era temps que hi havia un monestir de monges canongesses:

Mais, où sont les neiges d'antan?

Les neus d'antany emigraren i s'eixugà la rosada de l'Hermon. Les abadesses que regien el blanc ramat amb llur crossa ivorina, tenien bells noms que semblen d'un llibre de cavalleria: Floreta, Dolça, Arsenda, Blanca, Bruna... I des d'aquell cin s'elevaven al cel moltes mans pures i moltes oracions febles i col·lívols, com a parrupeigs, que deprecaven pel senyor Rei d'Aragó.

Som a l'any 1371. Les monges del Puig de Pollensa, és a dir, les inermes colomes penyaleres sostenien un plet amb la puixant orde bel·licosa de l'Hospital de Jerusalem, representada pel prior de l'església de Pollensa, que aleshores era Mossèn Ramon de Capafons, el qual posava tota mena d'entrebancs, a la creixença del monestir i del temple, visitat per gran freqüència i devoció de pelegrins. No diu el Salmista que en hores d'angúnia i estretor alçava els ulls a les muntanyes, d'on li venia auxili? De la muntanya de Santa Maria del Puig havia baixat auxili als cuitats pollensins que n'imploraven: per llurs camps amenaçats d'esterilitat, per llurs cases visitades per la plaga de la glanota perquè Déu els ho levàs. I el cel d'aram s'enderrocà en pluja i la plaga de la glanota fou foragitada del terme pollensí des de la Vall d'En March fins al cap de Catalunya. I els pollensins en romangueren agraïts i volgueren testimoniar l'agraïment. Cuitoses les pobres monges s'acolliren a l'alta protecció del Senyor Rei En Pere d'Aragó i li trameteren a la ciutat de València, on sojornava, una missatgeria de pollensins: Llorenç Marí, Lluís Umbert, Antoni Sacoma i Bernat Niell. I el Sereníssim Senyor Rei d'Aragó, amb reial cédula expedida des de València als trenta dies d'abril, temps de primavera gentil, concedí, abellint-se a la suplicació de les monges i d'aquells llurs quatre honorats missatgers, la llicència que demanaven, i encara els atorgà tres quaterades de terra, en la summitat del dit Puig. L'obligació que imposava el Rei Pere IV a les monges canongesses a canvi d'aquella llicència i donació, era de fer cada dia, mentre ell visqués, oració encardida per la seva personal incolumitat; i després de la seva mort, que una volta a la setmana fessin sufragi conventual per la seva ànima.

Moltes oracions i molts sufragis havia de menester l'ànima d'aquell gran Rei, perquè arribà tanmateix la irrevocable hora. Qui pujarà a la muntanya santa del Senyor o qui s'estarà en el seu lloc sant? diu el Profeta. I contesta i diu: El qui sigui innocent de mans i sigui net de cor i no jurà en fals a son proïsme. Fredolica i nua de tot drap i de tot vel es presentà al tribunal de Déu l'animeta del Cerimoniós. Amb la llàntia encesa s'aixecaven a mitja nit, que és l'hora de la mort i l'hora de les noces, a pregar per l'ànima de llur reial Fundador les verges de les roques. Ningú no sabrà mai si la colpí el Jutge Suprem amb la seva sentència judicial ni si fou escàpola del lleó ni si el tàrtar la xuclà i l'engolí la fosca. Mes, em plau creure a mi, que l'ànima del Rei Pere IV, ara és amb els Sants, en glòria de Paradís, per la intercessió suplicant de les monges de Pollensa.

LLORENÇ RIBER

Port de Pollensa, 17 de setembre.

Aquest número de LA VEU DE CATALUNYA ha sigut passat per la censura militar.

DELS FAVORS

I ha, entre les meves coneixences barcelonines, una dama de cabells blancs, vídua i erecta, de condició benestant, que tota sola en un pis, net com una patena. Aquesta dama és, a la seva manera, caritativa: no pas infreqüentment deixa caure la moneda blanca en algun trau misteriós. Però és enviada a cometre un delictes contra l'essència pura de la caritat: primer deixaria tallar en peces que no pas demanar un favor. Prefereix la tortura de la set — quan no és a casa seva — a la tortura de demanar una mica d'aigua. Una atenció, l'enrojola de després: si la feu objecte d'una excepció graciosa, la feriu profundament. El millor obsequi que li podeu retre és la sequedat de la vida. El seu país d'adopció seria Esparta. El seu parer és que el favorejament és com aquella cambra closa que les consecutives plagues de Barba-Blava no obririen pas sense que es produís una catàstrofe irreparable. Per què? direu. De favors us en demanaran sempre, que vós n'hagueu demanat o bé no. Això de no demanar favors com a mesura defensiva, és d'una llàstima inaniada. Val més ésser el primer a recaptar-ne, i, qui pega primer, paga dos cops. Però és que vosaltres no coneixeu els plecs interiors d'una vídua erecta, i, per bé que nada a Barcelona, eixida d'una nissaga originària de més amunt de Vich, sense fills i petita indista (els fills i les dificultats econòmiques us imposen una certa transigència amb el preu i dona de la promiscuitat). La seva respectada amiga és capaç de fer un favor. No pas amb una precipitació escandalosa, no pas amb un agosserat menyscurament als propis interessos. Però, tanmateix, és capaç de fer-lo. El que no vol tolerar, el que l'esperveraria, el que li semblaria que invertís la seva vida en quelcom de semblant al Terror francès al bolxevista, seria que algú li pogués demanar un favor amb l'excusa d'exercir un dret. Ella, doncs, no darà mai peu perquè ningú assoleixi un dret semblant. El seu cinquè d'espines tonifica. Els seus passats sofriments, comportats amb estoicisme, li donen el dret d'acollir les peticions d'altri amb una mà ferma, incoercible, de reina.

El major nombre de nosaltres demanem favors i els atorguem. Demana un favor amb poca gràcia, per una real fretura, o amb més gràcia, pel vici de demanar, o per la temptació de veure de franc allò que els altres tenen pagant, o per la inhabilitat de fer-se un mateix el lit, o per adular la persona a la qual se li demana el favor. Fem els favors per dar-nos importància, o perquè ens han caçat en certa grassa alegria egoista, o perquè ens han colpit en un remoliment sentimental quan queien les fulles o havíem llegit un llibre de Dostoiéski. També, de vegades, fem favors per virtut. Petites calaverades que hom compleix en companyia de l'Angel bo, però de les quals no triguem gaire a desavessar-nos. De seguida tornem a la regleta, a la vida pràctica: a descomptar les ingratituds; a cotitzar les possibilitats; a mirar els homes de reüll, amb un aspre determini defensiu. En lloc de creure els àngels de la guarda, parem l'orella als àngels de la llar, les nostres dones, la màxima predilecta de les quals és que no ens refiem mai de ningú. (En el fons, per a elles, els altres àngels són uns idealistes incorregibles.)

I no és pas que aleshores deixem córrer de fer favors. Però és que atorguem després d'una conversa amb la dona, són favors nets amb un propòsit més o menys directe, més o menys precís, l'especificació. Favors que fan pensar en una història d'un irlandès a Roma, que ens conta Alfred de Vigny. Aquell irlandès, de la famosa subtilitat hiberniana, trobà en unes nobles ruïnes del Palatí un Júpiter enyorívol. L'endemà comparegué de bell nou a la seva presència, i va convertir al davant seu un gra d'entens en una dolça espiral, afalagadora dels badius.

— Si algun dia — va dir-li l'agut visitant — torques al poder, recorda't que jo t'he cremat encens quan eres a l'oposició.

JOSEP CARNER

Dietari històric

22 setembre de 1895

MOR A BARCELONA L'EDITOR INOCENT LOPEZ BERNAGOSI

Fou un dels propulsors de la premsa barcelonina, i un antic editor. Home de negocis al mateix temps que conegut del gust del públic, sabé correspondre al que podríem dir necessitats culturals d'aquest.

Nat a Girona en 1829, feu l'aprenentatge de llibreter i editor a les cases Oliveres i Tasso.

La seva botiga, primer al carrer Ample i després a la Rambla, es pot dir que fou un dels millors cenacles de la nostra gent de lletres i de la política. La primera obra que edità fou «El Corpus de sang» de l'Angelon, del qual autor publicà algunes novel·les, com en publicà de l'Aladill, en les acostumades formes de remeses.

En esclatar la guerra d'Àfrica, publicà el setmanari «El cañon rayador», en el qual es donaven a conèixer com

a dibuixants Eusebi Planas i en Moliné. Després seguíren «El Pájaro Verde», «El Tiburón», almanacs com «El Xanquet» i diversos fulls on es presentaren dibuixos d'En Fortuny, En Padró, En Llovera i En Josep Lluis Pellicer.

Les lletres catalanes li donen la publicació dels «Singlots poètics», «En Pitarra», «La Tron de Paper», «La noy de la mare», «La Rambla» i «La Pubilla». En els dies precursors de la revolució de setembre, publicà l'«Almanaque democrático» redactado por algunos señores socios del Ateneo Catalán, afirmació d'ideals en contra dels que sostenia la majoria. Alguns dels seus col·laboradors foren després ministres.

En triomfar el moviment antiborbic, fou un element important de la Junta revolucionària i regidor a l'Ajuntament que es constituí. Publicà «El Cohete» redactat per En Robert Robert, essent l'ànima del moviment federalista en el Club del carrer de la Canuda.

La sublevació republicana el feu deportar a les Balears, passant després a França, i per Valdarull de les quals fou pres al front. La persecució

feu néixer «La Campana de Gràcia», que com «La Esquella de la Torratxa», l'hàn sobreviscut.

En ocupar la presidència de la República el seu amic Castelar, fou nomenat director de Correus de la Illa de Cuba, i en triomfar la Restauració, es declarà possibilista, ajudant a la publicació de «La Gaceta de Barcelona» i després a «La Gaceta de Catalunya».

En els seus darrers temps, es dedicà a treballs editorials, tendint a la popularització de les grans obres de la literatura. No feu servir la política per a millorar de situació; home d'ideals, a aquests sacrificà la seva vida.

ESPIGOLAIRE

Breviari crític

MILLAS-RAURELL: TERCER LLIBRE DE POEMES

III

Aquest llibre de Millas-Raurell ofereix l'espectacle del poeta que troba el seu camí després d'una penible desorientació. La primera meitat del llibre cau encara dintre la lírica impressionista subjecta a totes les sensacions del món extern. El canvi es fa notar des de la poesia «La mar», on el poeta, després de rabejar la seva ànima en l'embriaguesa dels anhels infinits suggerits per la immensitat del mar, ens sorprèn amb el somni del misteriós vaixell que «ha eixit del port del pensament» i «basta per les boges cobejances» del poeta. I girem el full i el cant del poeta es fa cada vegada més espiritual i dels paisatges i la natura s'interioritzen i s'ungeixen cada vegada més d'una emoció universal que posa en vibració no sols els sentits i el sentiment, sinó també el pensament del poeta. Una set infinita d'amor, de perdó i de pau és el leitmotiv líric del poeta, que s'expressa persistentment a través dels seus cants. El plor, les llàgrimes en les poesies «Imatgeria del cel» i «Verema de plors», adquireixen la transcendència del problema del dolor universal del viure. La punyent evolució dels seus jorns d'infantesa, que li ha inspirat una de les seves més belles poesies, desperta en ell un anhel d'amor que es resol en un clam d'una magnífica impetuositat lírica. Un clam, he dit; i millor fora dir oració o pregària; i aquesta és una nota característica del poeta. L'anhel d'amor, després de tempestar tumultuosament la seva ànima, culmina sempre en la serenitat d'una oració. La passió, el punt d'aniquillar en el seu paroxisme l'ànima del poeta, es dissol, com un núvol en la blavor del cel, en l'esfera de la serenitat mística; i el poeta, amb la ferida sagnant al front, extenuat per l'erupció passional, acaba per condormir-se amb l'oració als llavis. En altres poesies el to d'oració hi és de bell principi, com en «El plany», en la qual tota l'emoció lírica és una sola cosa amb la trágica interrogació a la Divinitat sobre l'etern enigma de la vida humana.

M. DE MONTOLIU.

Polítiques

EL DOCTOR CANALES

Ha mort a Cambrils el regidor de l'Ajuntament de Barcelona el doctor Rafael Canales i Benito.

Era encara jove i havia anat a la vila del Camp per a refer la seva salut.

Comença a actuar en el temps de la Solidaritat Catalana amb el grup radical dels «joves barbares». En Lerroux el distingia molt i manté vegades en feu l'elogi, remarquant un xic les proporcions del contrast que la persona d'En Canales oferia.

S'havia negat sempre a formar part de candidatures fins que en les últimes eleccions va anar amb el seu nom sol pel districte VI, arrabassant la minoria al candidat de la U. M. N. Bo i culte, al municipi havia actuat especialment en el ram d'assistència i en el social. Com a president de la Junta de Cases Barates havia impulsat, dintre dels límits que la legislació permet, la resolució del problema de l'estatge a Barcelona.

D. E. P.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Butlletí internacional

21 de setembre de 1923

L'ACTITUD DE STRESEMANN

Sembla que el Dr. Gustau Stresemann realitza gestions oficioses per a veure en quines condicions podria cessar la resistència passiva a la conca del Ruhr, esdevinent alhora gairebé invisible l'ocupació militar.

Realment, a l'aventura del Ruhr pot ésser aplicada l'antitesi de la frase optimista: Tots guanyant. Tots hi perden.

França i Bèlgica, que ocuparen la conca del Ruhr per tal com Alemanya no els lliurava les quantitats de carbó i coc convingudes, n'hàn obtingut enguany moltes menys tones que en 1922. Alemanya ha vist pertorbada i destruïda la seva organització industrial i estimbada la seva moneda. Holanda ha patit les conseqüències de les dificultats oposades a la navegació pel Rin. Suècia i altres països escandinaus han sentit també en llur economia les repercussions de l'aventura. França ha hagut d'apagar gairebé tots els seus alts forns. Anglaterra ha vist agreujat el seu problema dels treballadors sense feina. I en aquestes circumstàncies, extinta per a tots els efectes pràctics la seva capacitat de pagament, arriba, segons sembla, la capitulació d'Alemanya.

Heu's aquí, doncs, el moment crític de l'aventura. Si Stresemann aconsegueix mantenir-se al poder i, desitjant acabar amb el pesombre del Ruhr, capitula, què passarà? Quina serà l'actitud de M. Poincaré davant de la capitulació d'Alemanya? Què demanarà França, quan Alemanya hagi renunciat a la resistència passiva?

En el cas més favorable, ni Alemanya podrà pagar les quantitats que França exigia pel gener d'enguany, ni les mines del Ruhr produiran al dia següent de la capitulació el que produïen el dia abans de l'aventura.

Les solucions que ara siguin convingudes, podien haver estat pactades pel gener si M. Poincaré hagués acceptat el projecte de Mr. Bonar Law com a base de discussió i arranament. Les víctimes i les pèrdues que ha ocasionat l'ocupació i els perills pels quals ha passat la pau d'Europa haurien sigut estalviats. Ara, ni les víctimes tornaran a la vida, ni les pèrdues seran recuperades mai més. Han estat, tant les despeses de l'ocupació com les despeses de la resistència passiva, totalment improductives i eixorques.

Sembla mentida que els pobles i els homes no escarmentin mai, que desaprofitin sempre les clares lliçons de la història i de la vida.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Per als aficionats a la fotografia

Empres, per acord internacional i a propòsit del Servei Meteorològic de França, un estudi dels sistemes núbols que pogués servir de base per a la deducció d'un mètode de predicció del temps, han asenyalat els dies 24 al 30 de setembre, ambdós inclosos, perquè, per acts els Observatoris dels Serveis Meteorològics europeus, que comptin amb material apropiat, s'obtinguin fotografies dels núvols.

Com que el nombre de centres d'aquesta classe és reduït per al fi proposat, els resultats obtinguts serien de molt escàs valor, si no s'esperés que els nombrosos aficionats a la fotografia acceptin amb entusiasme col·laborar a aquest fi científic i a tal efecte han estat invitats per la Comissió Internacional per a l'estudi dels núvols.

Aquells que desitgin prestar un ajut, que seria vivament agraït, hauran de tenir en compte:

Primer. — El tamany preferit de les fotografies és el de 13 x 18 cms.

Segon. — Les fotografies hauran d'obtenir-se del 24 al 30 de l'actual, i en hores que siguin properes a les set del matí, a la una i a les sis de la tarda, podent retardar la primera i avançar la darrera, si a les hores esmentades no fos prou clar. Si manqués alguna de les fotografies, caldrà dir si és que no es feu per qualsevol causa o perquè a l'hora corresponent estava el cel clar.

Tercer. — Cal perseguir, principalment, obtenir fotografies que caracteritzin l'estat del cel en el moment de l'observació, posposant a això els efectes artístics. Es prefeble fotografies conjunts de núvols i sistemes núbols, a núvols solats.

Quart. — Al darrera de la fotografia, caldrà anotar:

a) Població, data i hora.
b) Direcció vers la qual s'apunta la cambra (Nord, Nord-est, Est, etc.)
c) Altura (Horitzó, mitja altura o zenit).

d) Una descripció breu de l'estat del cel, consignat especialment si el fons negre de la fotografia, en els espais entre els núvols baixos, correspon a blau del cel o a núvols grisos superiors. Els observadors, els coneixements meteorològics dels quals els ho permetin, hauran d'afegir les mides de núvols i llur direcció i quantitat.

e) Signatura i domicili de l'observador.

Bastarà trametre una bona còpia de cada fotografia, dirigint-la al cap del Servei Meteorològic, Apartat 235, Madrid, però el dit Servei prega la remissió de dues còpies per a poder incloure la segona en l'Atlas de núvols que té en preparació.

Escola Superior dels Bells Oficis

Curs especial de laques

Durant els dies 20 a 29 del corrent de cinc a set de la tarda, queda oberta la matrícula pel curs especial de «Laques» l'any escolar 1923-1924, en la Secretaria d'aquesta Escola (Ugell, 187).

L'import de la matrícula és de 7 pessetes. Per la naturalesa particular d'aquest ensenyament, la inscripció queda reduïda a un nombre limitat de places.

Durant els mateixos dies i hores, resta oberta, a la pròpia Secretaria, la matrícula per a les «Arts de la Festa», «Arts de la Terra», «Arts del Jardí» i «Tapissaria».

La festa de la Mercè

Els veïns del carrer de Tamarit (entre Rocafort i Entença) celebraran grans festes durant la Mercè.

Avui, demà i demà passat, a la nit, balls d'orquestra per la banda «Jazz-Band» Marina.

Demà, a la tarda, gran ballada de sardanes, per l'anomenada cobla «Els Montgrins».

Per l'entusiasme que regna entre el veïnat, aquestes festes prometen veure's molt concorregudes.

Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona

Secció Permanent d'Educació i Instrucció. — Demà, diumenge, a les onze del matí, lliçó de Lectura Artística.

A les quatre de la tarda, classificació de graus de Francès i Anglès.

Llures	00'00	Panc Espanyol Rio Plata	516'00
Banc Espanyol Rio Plata	234'00	Renda francesa 3 per 100	56'55
Accions hipotecàries 4%	89'25	Accions Rio Tinto	2,640
5%	98'25		
6%	110'00		

BORSA DE PARIS

4per 100 Interior Espanyol	00'00	Alfons	140'00	percent
» 100 Exterior	195'00	Isabel	143'50	»
Accions Nord d'Espanya	000'00	Unces i mitges unces	139'50	»
» Alacant	000'00	Quart d'unça	139'50	»
» Andalusos	0'0000	1/16 d'unça	139'50	»
Renda russa 5 per 100	00'00	Franca	139'50	»
4 1/2 per 100	000'00	Dòlar	7'20	»
Brasil 4 per 100	000'00	Llures	35'50	»

PREMI DE L'OR

(Prque de comp a)

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA
TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible	19.08	00.00	00.00	00.00		00.00
Futura:						
Gener	15.87	15.84	15.70	00.00		00.00
Març	15.84	15.80	15.46	00.00		00.00
Maig	15.41	15.37	15.22	00.00		00.00
Juliol	15.01	N.	14.81	00.00		00.00
Octubre	16.85	16.51	16.47	00.00		00.00

Alexandria	Octubre	Desembre	Jumel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs. Ashmouni	31.55	31.65	Nbre ..	18.00	00.00	00.00
			Gener ..	18.15	00.00	00.00
Sakellariidis	36.05	36.55				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	30.50	00.00	00.00	00.00
Futura:				
Gener	28.85	28.60	28.38	00.00
Març	28.80	28.54	28.37	00.00
Maig	25.77	28.45	00.00	00.00
Octubre	29.32	29.65	29.33	00.00
Desembre	29.42	29.18	28.93	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible	29.25	00.00	00.00	00.00
Futura:				
Gener	28.58	00.00	00.00	00.00
Març	28.45	00.00	00.00	00.00
Maig	28.34	00.00	00.00	00.00
Octubre	28.35	00.00	00.00	00.00
Desembre	28.39	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 21 de setembre de 1923

Anuncis d'espectacles

Teatre Català ROMBA

Companyia MOLASSO, única al món en son gènere. Avui, dissabte, a les deu de la nit. Exit creixent i veritable del non-programa, compost pels espectacles mmo-bailables, PARÍS DE NOCHE i LA HIA DEL MANDARIN, escenes de la vida japonesa, gran mise en escena. La eminent HEDDA KRISTORI, sens rival artista, la qual cantarà el més selecte del seu extens repertori, acompanyant-se a l'arpa, essent ovacionada totes les nits. Acabada amb un quadre de BALLS CLASSICS I DE FANTASIA, creació del mestre Molasso, per tot el cos de ball, compost per 20 FORMOSOS I ELEGANTS BALLARINES. 2. — Demà, diumenge, tarda i nit. Esplèndids programes per la companyia Molasso. — Dilluns, festa de la Mercè. Comiat de la companyia. Tarda i nit, grans balls Molasso. Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Tivoli

Empresa: Francesc Delgado
Gran Companyia de Comèdia
ANTONIA PLANA-EMILI DIAZ
Avui, dissabte, tarda, a les cinc.
Gran funció a preus populars.

Butaca 2 ptes.

Estrena de la graciola comèdia en tres actes, de F. del Villar, EL CLAVO.
Gran èxit d'aquesta companyia. Gran presentació. Nit, a les deu. L'obra de més broma que s'ha registrat en els anys del teatre.
LA CASA DE SALUD
Disbarat còmic en tres actes, de Pasa i Dienta. 150 representacions con-

secutives, 150, a Madrid. Tot Barcelona al Tivoli. Exit franc de broma. — Demà, diumenge, tarda i nit, i dilluns, tarda i nit.
LA CASA DE SALUD
Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Novetats

Circ Equestre
Avui, dissabte, tarda, a dos quarts de cinc, matínee especial. Nit, a les deu. EXIT XARDOROS DE LA COMPANYIA LES 3 SISTERS STURIA acrobàtics, saltadors i bàscula.
Mr. RAMBEAU
presentarà la seva formosa col·lecció de cavallets, gossos i simis domèstics. Ovacions als formidables saltadors LES 7 TITTO-RIFFI. L'èxit del dia, LES ROBBINS, amb les seves bicicletes còmiques, oferint 500 pesetes a tots els aficionats que munten la seva màquina. Exit creixent de E. P. LEE, LES 4 VARRITAS. LES 4 UESSEMS, C. FONTANES. LES STRAKAY. THE ARQUES, etc., etc.
Entrades còmiques pels molt aplaudits clowns GERMANS FERRONIS NAVAS i GEROME SILVA i KODAK. — Demà, diumenge, tarda, a les quatre, i nit, a les deu. FESTA DE NOSTRA DONA DE LES MERCES. Extraordinaris programes. — Cada dilluns, dijous i dissabtes, matínees especials. — E' prop nent dijous, 3 nits de debut més.
Es despatxa a Comptaduria.

ELDORADO

Gran companyia de sarsuela de JOAN VILA
en la qual figuren els populars artistes ROSER LEONIS, FRANCESC GALLEGU, MARIAN OZORES. — Avui,

dissabte, colossals programes. Tarda, a les cinc, Gran matínee de moda. El graciós sàmet en un acte i tres quadros, lletra de Josep Fernández de Villar, música del mestre Luna, TRINI LA CLAVELLINA, i la formosa comèdia de costums populars, en dos actes, original d'Enric Pasadas i Joaquim Jiménez, música dels mestres Vela i Bra, LA MADRINA. Nit, a les deu, El graciós sàmet líric en un acte, en prosa, original de Sebastia Alamo i Muñoz Seca, música dels mestres Serrano i Pacheco. Et CONTRABANDO. ESTRENA, ESTRENA, ESTRENA, del sàmet en cinc quadros, disposats en dos actes, original de Josep Fernández de Villar, música del mestre Jacint Guerrero, CANDIDO TENORIO. — Demà, diumenge, i dilluns, festivitat de la Mercè, tarda, i nit, grandiosos programes.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil
SANTIPÈRE — BERGES
Avui, dissabte, 22 setembre. Nit, a tres quarts de deu, Inauguració de la temporada. Primer: SEREM CUNYATS. Segon: ESTRENA: CROCHARD, CORRADO, INNOCENT I MARIT. — Demà, diumenge, tarda i nit, CROCHARD.

TEATRE COMIC

Companyia dramàtica: Rojás-Caparró
Avui, dissabte, nit, a dos quarts de deu, Inauguració de la temporada. La joguina LA CASA DE LOS MILAGROS, i estrena del drama històric en quatre actes, de Pierre Barrou, NAPOLEON I LA MARSELLA.

Teatre Victòria

Grans seccions de cinema i varietats. Avui, dissabte, demà, diumenge i dilluns, 24 de setembre de 1923. Festes de Nostre Dona de la Mercè. TARDÀ, A LES TRES I A LES SIS. NIT, A LES DEU. Formoses pel·lícules. Quadro de varietats. Primer: THE DEBAILLY; segon: GERMANES GUITART; tercer: MALO DE ROSANS; quart: CHRISTIAN DE CHISTENSEN; cinquè: ALICIA DEL PINO.

CANDID TENORIO

Us ofereix el seu domicili
Teatre Eldorado

Teatre Poliorama

Companyia de Comèdies
Avui, dissabte, tarda, a les cinc. Matínee popular. La formosa obra en quatre actes, dels germans Quintero, LOS GALEOTES
Nit, a les deu. Popular. La formosa comèdia en tres actes, dels senyors Guàrdia Roig i Gabaldó, EL TIEMPO DE LAS CEREZAS
Demà, diumenge, tarda, a dos quarts de quatre. Primera secció, LOS GALEOTES. A les sis, secció especial, i nit, a les deu. Gran moda. EL TIEMPO DE LAS CEREZAS.
Es despatxa a Comptaduria.

Teatre Barcelona

Temporada de tardor
Gran companyia de comèdia
ALBA BONAFE
Avui, dissabte, tarda, a les cinc. Primera matínee popular. La farsa còmica de costums de política rural, en tres actes, original de Carles Arniches, LOS CACIQUES. Nit, a les deu. Segona representació de la formosa comèdia en tres actes, dels il·lustrats autors, Serraf i Joaquim Alvarez Quintero, LAS VUELTAS QUE DA EL MUNDO. — Demà, diumenge, i dilluns, tarda i nit, LAS VUELTAS QUE DA EL MUNDO. — Queda obert l'ABONAMENT a divendres de moda, per deu funcions, que començaran el dia 5 d'octubre.

PALACE CINE

Gran Saló de Moda
Avui, dissabte, tarda i nit, programes celestials. C. i estrenes La formosa comèdia LA MEVA SENYORA ROBIN. Les pel·lícules còmiques COMPTE PER FAVOR I EN NICOMEDES INVITAT IMPREVIST. El formos film ILONA, i la grandiosa pel·lícula d'interressant argument de la marca (Metro), ENTRE GELS, pel celebre artista Rodolff Valentino.
Demà, diumenge, tarda, primera sessió, de quatre a sis. Segona sessió, de sis a vuit. Nit, a les deu, grans programes.

Important. — Seguint el costum establert en temporades anteriors, per a la segona sessió dels dies de festa, queden numerades les localitats, quedant obert el seu despatx, des del dissabte.

CANDID TENORIO

Us ofereix el seu domicili
Teatre Eldorado

Diorama

Programa per a avui, dissabte: EL GATET PERESTEC. EN TOMASET DETECTIU, còmica d'extraordinària broma. HISTORIA D'UN XANTAX, segona i darrera jornada. LA BOMBA HIDRAULICA. LA REINA DELS GITANOS, episodi desè i darrer d'aquesta sèrie. SENS PIETAT. — Demà, diumenge, grans sessions. A la nit, augment de programa, i estrena de UN VIATGE AL PARADIS.

Saló Catalunya

Gran ciné de moda
Notables sextet i trio
Avui, dissabte, grandiosos exclusives. Exit colossals: EL PREU DE LA BELLESA, per la genial artista Maria Prevost, art, luxe i riquesa insuperables. Penúltim dia del grandios exit d'Artistes Associats: L'ATREMIT creació de Charles Ray. ELS CUNYATS DE POLLARD, còmica. — Demà, diumenge, a la nit, estrena: SE-NYAL D'AMOR, per la bellíssima Mary Pickford. — Dimarts, dues estrenes. — Aviat, la novetat cinematogràfica més gran. — AVIS: Avui, tarda i nit, es despatxaran butaques numerades per a la secció de dos quarts de set de demà, i en la matinal de diumenge, les numerades per a la matinal secció de dilluns.

KURSAAL - Aristocràtic Saló

TEMPLE DE LA CINEMATOGRAFIA
ORQUESTINA SUNÉ
Saló de reunió de famílies distingides. — Avui, dissabte, dia 22, primers programes. Estrena del segon i últim capítol de la super-joia Universal de sorolls exit, MULERS FRIVOLES (exclusiva d'aquesta empresa), veritable creació del gran sector Von Stroheim. Gran èxit del sentimental cinèdrama ILONA, per la gran artista Lia-di-Patti. SONANT EL CUIRO O EL BOXADOR ARISTOCRATIC (siss Round). ACTUALITATS GAUMONT (amb tots els detalls del cop d'Estat a Madrid), i la divertidíssima cinta COMPTE PER FAVOR, de gran broma.
NOTA. — Avui, dissabte, de sis a vuit, i demà, diumenge, en la sessió matinal, d'onze a una, es despatxaran butaques numerades per a la sessió especial de les sis del diumenge i dilluns, festivitat de Nostre Senyora de la Mercè.

Cine Princesa

Granvia Layetana. - Telèfon 1371
Tocant a la Plaça de l'Angel
Avui, dissabte, EL PARE JUANICO O MOSSEN JANOT. VIATGE AL PARADIS. ELS AMORS DE LETTY JO I LA MEVA MULA. CAPITALS ITALIANES. — Dilluns, estrenes, projectant-se CAÇANT PERES A L'AFRICA SAUVATGE.

CANDID TENORIO

Us ofereix el seu domicili
Teatre Eldorado

Palau de la Música Catalana

Avui, dissabte, 22 de setembre. A les deu de la nit.
Per primera vegada a Espanya
Gran sessió de gala
TELEFONIA SENSE FILS
amb assistència de l'alcalde i altres autoritats.
CONFERENCIA
RADIO-CONCERT-FILM
Per a localitats: Palau de la Música. Casa Dotesia, Porta de l'Angel, 1 i 3, i Centre de Localitats, Plaça de Catalunya, 9.

NATACIO

Water-Polo
Piscina de C. N. B.
(Escullera de Llevant)
Avui, dissabte, dia 22, a les deu de la vetlla

SIMKLUBBEN NEPTUN

(Camp de Sabadell)
amb la participació del seu capità campió del món Arne Borg contra

Club Natació Barcelona

EL FAMÓS 11 DEL

S. V. FORTH
Jugarà els dies 23 i 24, al

CAMP DE LES CORTS
contra el

F. C. BARCELONA

A LES QUATRE DE LA TARDA

II Gran Concurs Hípic Masnou-Alella

Dia 23 de setembre de 1923

Camp d'Esports del Club Deportivo Masnou. Ms de 2.500 pesetes en premis.

Per lloges: Rambla de les Flors núm. 26, botiga (Barcelona).

PARC

Avui, dissabte, a les deu de la nit. Reobertura de la

PISTA DE GEL

havent quedat instal·lada la calefacció i tot el confort d'hivern. JAZZ BAND VERDURA.

Dimarts que ve, MODA.

Te i sopars americans.

TURÓ PARK

PABO DE MODA
Últimes vetllades de la temporada

Totes les nits. Concert per la BANDA PLASENCIA.

NOTA: Les invitacions de l'Envelat monumental combinen essent vàlides per a l'entrada fins a fi de temporada.

MONTALEGRE

Conreria, Colònia Bosc, Pont Montalegre

Servei diari d'autòmbus, des de Badalona. Horaris i detalls Telèfon: 46 B, 3399 A i 685 B.

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'òperes antigues i modernes, d'ocasió, que reutilitzem a preus sumament econòmics.

Exposició Internacional del Moble i Decoració d'interiors

PARC DE MONTJUICH
PALAU D'ART MODERN
I PALAU INDUSTRIAL

Grans festes per a demà i demà passat DIUMENGE

Al matí: Anu motiu de la visita oficial del Poment de les Arts Decoratives. Primera conferència de la sèrie, a càrrec del director dels Museus de Barcelona, don Joaquim Folch i Torres, sobre «El moblament de la casa catalana als segles XIV i XV». Il·lustrada amb gran nombre de projeccions. A les deu, la tarda: Grans concerts per repulades bandes militars als jardins de l'Exposició, pròxims als quioscos de refrescos.

De cinc a set, escollit concert de Tàndem a la sala del te.

Al vespre: GRAN REVETILLA.

A les nou, sopar a l'americana a la sala del te, reservant-se les taules a petició anticipada.

A les deu, grans balls als jardins de l'Exposició.

A les onze, extraordinari castell de focs artificials al cim de les cascades, acabant amb una sorprenent il·luminació per bengales de la sèrie dels Palau.

DILLUNS
Fest de Nostre Senyora de la Mercè
Gran festival infantil

Exercici de gimnàstica artística per més de mil nois i noies de la Casa de Caritat.

Inauguració dels teatres de putinel·la Focs Japonesos, regants, nans, balls de bastons, ball de cintes, etc.

Gran sessió de ballets populars. Esplèndids vestits confeccionats expressos.

Concert per repulades bandes de la Avui, dissabte: Inauguració de la instal·lació de la Companyia Transatlàntica, presentant-se luxoses departaments de l'interior magnífic del transatlàntic «Alfonso XIII».

Preu de l'entrada: una peseta

Serveis de la Companyia Trasatlàntica

LÍNIES A ANTILLES, MEXIC I NOVA YORK
MONTEVIDEO

El vapor sortirà el dia 25 de setembre de Barcelona, el 28 de València, el 28 de Màlaga i el 30 de Cadix cap a l'Havana, i Veracruz.

El vapor sortirà el dia 11 de setembre de Bilbao, el 19 de Santander, el 20 de Gijón i el 21 de Cornuà, cap a l'Havana i Veracruz. Admet càrrega i passatge cap a Costa Rica i Pacific amb trasbord a l'Havana.

LÍNIA DE VENEZUELA, COLOMBIA I PACIFIC

BUENOS AIRES

El vapor sortirà el dia 10 d'octubre de Barcelona, el dia 11 de València, el 12 de Màlaga i el 15 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, Puerto Rico, l'Havana, La Guayra, Puerto Cabello, Caracàs, Sabanailla, Colón i pel Canal de Panamà a Guayaquil, Callao, Mollendo, Arica, Iquique, Antofagasta i Valparaíso. Sortida de Valparaíso el 12 de cada mes tornant per la mateixa ruta fins a La Guayra i d'allí a Puerto Rico, Canaries, Cadix i Barcelona.

LÍNIA DE BUENOS AIRES

INFANTA ISABEL DE BORBON

El vapor sortirà el dia 4 d'octubre de Barcelona, el 5 de Màlaga i el 7 de Cadix cap a Santa Cruz de Tenerife, Montevideo i Buenos Aires.

LÍNIA DE FERNANDO PÓO

CIUDAD DE CADIZ

El vapor sortirà el dia 15 de setembre de Barcelona, el 16 de València, el 17 d'Alacant i Cartagena, i el 20 de Cadix cap a Les Palmes, Santa Cruz de Tenerife, Santa Cruz de la Palma, altres escales intermèdies i Fernando Póo.

SERVEI A FILIPINES I PORTS DE XINA I JAPÓ

C. LOPEZ Y LOPEZ

El vapor sortirà de Cornuà el dia 15 d'octubre cap a Vigo, Lisboa i Cadix d'on sortirà el 19 de cap a Cartagena, València i Barcelona i d'aquest port el 25 cap a Port-Saïd, Suez, Colombo, Singapur, Manila, Hong-Kong, Xang-Hai, Nagasaki, Kobe i Yokohama, admetent passatge i càrrega per als dits ports i per altres punts per als quals hi hagi establerts serveis regulars des dels ports d'escales abans indicats.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a Nova York i ports del Cantàbric a Nova York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides dels quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables, i passatgers als quals la Companyia dona allotjament i tracte esmerat, com ha acreditat en son difatat servei. Totals vapors tenen Telegrafia sense fils.

Molts
ACCIDENTS
IMPREVISTOS

poden ésser fatals si no es té
ben a prop un remei d'urgència

En totes les cases, en lloc preferent, deu haver-hi
sempre una botella de

Aigua Oxigenada VOLCAN

Un cop, una ferida, una lesió no s'endanya si es renta desseguida amb aquest remei senzill i d'efectes immediats

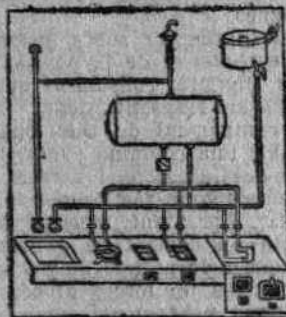
Dipositaris: J. URIACH I C^a

FARMACIES PRINCIPALS

Bruch, 49

Termo - sifon GELABERT amb patent d'invenció

Aplicables, a més de les cuines econòmiques, als fogons de carbó vegetal, als de gas i als elèctrics donant alguna calenta als banys, ofits, safareixos, cubells de passar bugada, màquines de rentar, banys marins, etc., enc que tingui els departaments apartats de la mateixa cuina

Qui termo-sifon tingui i d'alguna calenta n'estigui (incomplet, satisfacció potser que obtingui si passa per Casa Gelabert.

Per detalls i pressupostos: Muntaner, 107 - BARCELONA

Comandes

GARATGE

Necessita, per a poble de fora, manya mecànica, pràctica de reparacions d'Autos, especialista en «FORD», amb títol de xofer per a taxi. Millor que disposi de capital per a entrar com a soci. Inútil sense presentat bons informes. L'escritura indicant estat i condicions a Rambla Estudis, 6. Anuncia.

Falta cuinera

per a bar. Passat. Virreina, 21.

Segurs irans.

Busco empleo conel. a fons tots els assumptes relació. havent sigut que en import. societat de l'estranger. Difer. Idiomes. Escrit. 5745. Rambla Flors, 16. Anuncia.

Senyoreta

anglesa dest. a canviar el seu idioma amb senyoreta espanyola que no tingui cap noció anglesa. Escrit. 4767. Rambla de les Flors, 16 (anuncia).

Francès

Profes. nadiu. diplom. destit. trobar alumne per a classe de 3. Raó: Editorial Poliglota, Ferris, núm. 8.

Falta linotipista

per a sala de 1. castellà. Escrit. 5700. Rbla. Flors, 16, anuncia.

Meritori falta

de 13 anys guanyant per a escriptura i recados. Raó: Pelayo, 22, ent. 1.ª. De 11 a 1 i de 4 a 6.

Dispeses

Carme

10, 3.ª, 2.ª. Matrimoni o 2 amics es destit. a tota pensió casa particular.

Casa particular

per a 1 o 2 amics a tot estar. Lluïra, 88, segon.

Passeig de Gràcia

106, 1.ª, 2.ª. habitació a senyoreta o matrimoni.

Senyora cedeix

habitació a senyor únic despeses. Raó: Xucel, 16 (Madrid-Postal).

Desitjo 1 senyor

a tot estar 12 sols a dormir. Car. 10, 2.ª, 3.ª.

A l'Eixampla

es lloguen 2 habitacions a tot estar, en casa nova, a 2 amics o germans. Pren modic. Raó: Lunch Bar, Rambla Centre.

Aribau

13, 1.ª, 2.ª. Habitacions mobles, balcons carrer, dret cuina.

Canuda

23, 2.ª Sala moblada per a senyor.

Pensió particular

habit. per a 3 amics o matrimoni tot estar, balcó carrer, ascensor i quarto de bany prop Plaça Angel; raó: Sant Honorat. núm. 1. porteria.

Herpes
Escrófula
Artritis

PICORS

Grans - Aonés - Granallades

Qui, en un i altre sexe, no desitja preservar-se per a sempre d'aquesta incessant necessitat de gratar-se? Qui no desitja tenir una pell irreprotxable, un cutis enterament net de tota erupció, de tota floriscència? Quins són, en fi, els malalts atacats d'Eczéma, Brians, Psoriasis, Sycosis, Varies, Llagues varicoses o de qualsevulla altra espècie, que no desitgin veure cessar les seves dolències tan depriments com doloroses? Aquí afirmem, i ho repetim sempre a tothora, que tot el món, sigui quin sigui l'origen del mal, pot posar-se definitivament a cobert d'aquestes erupcions. Milenars de cures, que recordarem oportunament, obtingudes pel tractament repetit del meravellós

Depuratin Richelet

confirmen, científicament, l'absoluta eficàcia d'aquest poderós rectificador de la sang: la seva acció és energica i ràpida. Ataca el mal en el seu origen. El líquid sanguini queda net de les impureses que el corrompien. L'excés d'humors es deté, la infecció desapareix, les llagues es cicatritzen i el malalt es guereix. Es, demés, el tractament ideal per a impedir totes les manifestacions d'Artritis, l'origen del qual està íntimament lligat a les alteracions de la sang: Reumes, Gota, Dolors, Asma, Enfisema, Morenes, Flèbites, Congestions, Arterio-Esclerosi, etc. En cap cas ha fracassat aquesta medicació.

Cada flascó va acompanyat d'un fascicle il·lustrat. De venda a totes les bones farmàcies i drogueries. Laboratori, L. RICHELLET, de Sedan, 6, rue de Belfort, Bayona (França).

Resultat segur

Bombeta
"OPALINA"
RAY & WATT
LLUM DIFUSA
MOLT DECORATIVA
GRAN ECONOMIA
ULTIMA NOVELTAT
Rbla de les Flors, 16

Laboratori
especial de

ANALISIS MODERNOS D'ORINA

Demani's el follet il·lustrat
Dr. VELLVE, Professor AUX. de la
Facultat de Farmàcia, Fernando, 26

RHODINE
Tubos de 20
Comprimidos de
30 Centigramas

**JAUQUES
NEURALGIAS
REUMATISMOS
INFLUENZAS**
Adaptada por el cuerpo
medical de FRANCIA

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

Catarrro dels nois

L'Anti-catarral BORBONET, és el veritable específic per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.
Dipòsits: Farmàcia de l'Antor, Carders, 44; Doctor Adren i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Vendes

Torre es ven prop Passeig Bonanova, molt ben situada per 12 mil duros.

Casa pròxim a Barcelona amb jardí i hort, es ven per 4.300 duros.

A Gràcia tocant carrer Salmeron es ven casa de 10 pisos i 2 botigues, renda 11.500 ptes. anyals, per 38.500 duros.

Se ven en c. Mallorca casa de 6 pisos i botiga, renda al mes 905 pessetes, per 25.000 duros.

Auto «Martini» 18/22 set seients, estat nou, veno a tota prova, per ptes. 11.500, molt bon estat.

Caseta barraca prop carrer València, molt ben situada, amb jardí-hort, sense estrenar, es ven per 1600 pessetes.

Auto semi-nou, dos baguets marca Doby, roda canvi, veno per 3.500 pessetes.

Torre es ven, per tranvia, algun gas, electricitat, confort modern, baratsima, 15.000 ptes.

David motor mag. 2 baguets, en perfecte estat, es ven per 2.500 pessetes.

Ford Sedan, en molt bon estat, veno per 4.000 pessetes. Arrancada elèctrica i a tota prova.

Auto esport arrancada elèctrica, cinc seients, a tota prova, es ven per 9.000 ptes.

Se ven en c. Mallorca casa de 12 pisos i botiga renda l'any 8%, per 38.500 duros.

Auto Ford Sedan, molt bon estat a tota prova, per 3.800 pessetes.

Camioneta Ford, molt ben carregada, a tota prova, per 4.100 pessetes.

Joies d'ocasió Safates i servets de platja, a pes. Compro or, plata, platja, brillants i perles.

Juveliers de J. Molas Rambla de les Flors, 8 A Cardenal Casañas, 8.

Venc baratíssim

magnífic menjador complet, compost de bufet, trinxant, taula automàtica, 6 cadells, 14 cadires auxiliars. Urgent per amentar-me. Galileo, 130, Torre.

Lloguers

Torre a Horta amb jardí, aigua i electricitat, es lloga per 50 duros.

Torre pròxim a Barcelona, set habitacions, bany, water, jardí per 45 duros.

Pis gran 6 habitacions, safareig i terrat: a prop Ramblas, 50 duros lloguer sense traspàs.

Pis principal en carrer cèntric, prop tranvia, electricitat, terrat, lavabo, molt elegant, lloguer 55 duros.

Torre a Gràcia, per tranvia amb tot confort, lloguer 50 duros.

Dos pisos carrer Aragó dreta Aixampla. Lloguer 50 duros.

Casa Ronda St. Antoni, se lloguen 2 pisos, senes traspàs, lloguer 40 duros, moderna, rescent construida.

Pis sense traspàs, 3 habitacions, ascensor, bany, water, molt cèntric, lloguer 45 duros.

Torre a Sant Gervasi, lloguer 35 duros sense traspàs.

Raó: Empresa Ideal d'Informació, Rambla Flors, 16, baixos De 3 a 5.

Explèndid pral.

moblat per a llogar per estació, visible a tardà. Plaça C. Vicens, 11. Sant.

Pianos de lloguer de diferents preus. Bruch n.º 73, entressol. C. BIEGER.

Traspassos

Botiga comestibles tocant al Mercat Sant Antoni. Traspasso.

Esparidenyeria molt cèntrica gran vivenda, poc lloguer, 6.000 pessetes de traspàs.

Pensió d'artistes, se traspassa, en bon preu en el carrer Comte Assal, moltes habitacions.

Traspasso pis moblat, al carrer Comte de l'Assal, molt ben situat, set habitacions, per absentar-me, per 6.500 pessetes.

Pis amoblat amb dispeses, traspasso per 15 mil pessetes, 10 habitacions, lloguer 45 duros en punt cèntric.

Taberna-Bar i menjador, traspasso molt cèntric, tocant carrer Carmo.

Piset amb mobles, bon preu, 4 dormitoris, menjador, safareig, water i electricitat. Lloguer 30 duros.

Pis 3 habitacions totes ben moblades amb ascensor, bany, water, comoditat, lloguer 45 duros, traspasso 5.000 ptes.

Principal al Poble Sec, sense mobles, lloguer 30 duros.

Pis 4 habitacions se traspassa, lloguer 9 duros, prop carrer Princesa.

Torre al Poble Sec, 4 habitacions, menjador, gas i electricitat, jardí i pati. Lloguer 35 duros, se traspassa sense mobles.

Pis lloguer 30 duros traspàs, 30 amb mobles, 2.500 pessetes, al Paral·lel.

Botiga amb gran vivenda, tocant carrer de Sant Pau, lloguer 15 duros, se traspassa.

Piso cèntric, tocant Rambla se traspassa per 3 mil ptes. valor mobles, lloguer 20 duros. Urgent.

Traspasso pis prop Gran Rambla lloga 18 duros, 6 habitacions, galeria cuberta, molt ben amoblat, per 2.600 ptes.

Empresa Ideal d'Informació Rambla de les Flors, 16, baixos De 3 a 5 de la tarda

Anuncis

PER A
ANUNCIAR

en els periòdics servint-se de l'EMPRESA IDEAL d'INFORMACIÓ estalviareu temps molèsties i diner. - 16, Rambla de les Flors, 16 baixos. Telèfon 4863 A

COPIES

Circulars

reproduïdes en l'aparell MULTIGRAPH LES MES PERFECTES

Casa Garcia Suarez

38, Rambla Catalunya

Telèfon 436 A.

